

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครนายก” ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดระเบียบวิธีการศึกษา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วิธีการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study) แบ่งการศึกษออกเป็น 2 วิธี ดังนี้

1. การศึกษาจากเอกสาร (Documentary Study) เป็นการศึกษาข้อมูลจากหนังสือ ตำราเรียน เอกสารวิชาการ วิทยานิพนธ์ รายงานประจำปี และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต
2. การศึกษาภาคสนาม (Field Study) เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 40 แห่ง ในจังหวัดนครนายก รวมประชากรทั้งสิ้น 645 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้จากวิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2547) โดยนำรายชื่อบุคลากร มาจัดเรียงตามตำแหน่งงาน ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ฝ่ายนโยบาย ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 40 คน กลุ่มที่ 2 ฝ่ายบริหาร ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 40 คน และกลุ่มที่ 3 ฝ่ายปฏิบัติการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่/ เจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน นักพัฒนาชุมชน หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุ จำนวน 120 คน

รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน 200 คน โดยแสดงรายละเอียด
ดังนี้

ตารางที่ 3.1
ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ศึกษา	อบต. ในเขตอำเภอ				รวม (คน)
	เมือง นครนายก	บ้านนา	องครักษ์	ปากพลี	
<u>ระดับนโยบาย</u>					
- นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	12	10	11	7	40
<u>ระดับบริหาร</u>					
- ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	12	10	11	7	40
<u>ระดับปฏิบัติการ</u>					
- เจ้าหน้าที่/เจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน	12	10	11	7	40
- นักพัฒนาชุมชน					
- เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายงาน เกี่ยวกับผู้สูงอายุ	12	10	11	7	40
	12	10	11	7	40
รวม	60	50	55	35	200

ที่มา: สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดนครนายก, 2551

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม โดยประเด็นคำถามสร้างขึ้นจากการประมวลแนวคิด และการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ลักษณะของแบบสอบถามประกอบด้วย คำถามแบบปลายปิด (Closed-Ended) และคำถามแบบปลายเปิด (Opened-Ended) โดยมีประเด็นการศึกษาแบ่งคำถามออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและคุณลักษณะของประชากรที่ศึกษาประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในหน่วยงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ประสบการณ์การทำงานสวัสดิการสังคม และสถานที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ผู้ปฏิบัติงานนั้นสังกัดอยู่ ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิด

ส่วนที่ 2 การดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิด โดยผู้ศึกษากำหนดน้ำหนักของคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

เกณฑ์การวัดระดับการดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครนายก แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

ปฏิบัติมากที่สุด	มีค่าคะแนน	5	คะแนน
ปฏิบัติมาก	มีค่าคะแนน	4	คะแนน
ปฏิบัติปานกลาง	มีค่าคะแนน	3	คะแนน
ปฏิบัติน้อย	มีค่าคะแนน	2	คะแนน
ปฏิบัติน้อยที่สุด	มีค่าคะแนน	1	คะแนน
ไม่ได้ปฏิบัติ	มีค่าคะแนน	0	คะแนน

ส่วนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคการดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครนายก ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิด โดยผู้ศึกษากำหนดน้ำหนักของคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

เกณฑ์การวัดระดับปัญหา อุปสรรคการดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

มีปัญหา อุปสรรคมากที่สุด	มีค่าคะแนน	5	คะแนน
มีปัญหา อุปสรรคมาก	มีค่าคะแนน	4	คะแนน
มีปัญหา อุปสรรคปานกลาง	มีค่าคะแนน	3	คะแนน
มีปัญหา อุปสรรคน้อย	มีค่าคะแนน	2	คะแนน
มีปัญหา อุปสรรคน้อยที่สุด	มีค่าคะแนน	1	คะแนน
ไม่มีปัญหา อุปสรรค	มีค่าคะแนน	0	คะแนน

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดนครนายก ต่อแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิด โดยผู้ศึกษากำหนดน้ำหนักของคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

เกณฑ์การวัดระดับความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตจังหวัดนครนายก ต่อแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ
ดังต่อไปนี้

มากที่สุด	มีค่าคะแนน	5	คะแนน
มาก	มีค่าคะแนน	4	คะแนน
ปานกลาง	มีค่าคะแนน	3	คะแนน
น้อย	มีค่าคะแนน	2	คะแนน
น้อยที่สุด	มีค่าคะแนน	1	คะแนน

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในการดำเนินการจัดสวัสดิการ
ผู้สูงอายุ โดยกำหนดเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ตอบได้อย่างอิสระ

การทดสอบแบบสอบถาม

การทดสอบแบบสอบถาม (Questionnaire) ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre-test) ดังนี้

1. ตรวจสอบหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) กับ เอกสารทางวิชาการแนวคิด
และการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาและให้
คำแนะนำ

2. ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) หลังจากปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามแล้ว
ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปทำการทดสอบ (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึง
กับประชากรที่ศึกษา คือ บุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน
30 ราย เพื่อตรวจสอบข้อบกพร่องของแบบสอบถามและแก้ไขเพิ่มเติม ข้อความในแบบสอบถาม
ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ภายหลังการทดสอบแบบสอบถามแล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม
มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นด้วยสูตรแอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
ผลการทดสอบได้ค่าแอลฟา (Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.887

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำหนังสือจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อขออนุญาตเข้าเก็บข้อมูลจากบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดนครนายก จำนวน 4 อำเภอ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองนครนายก องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบ้านนา องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอองครักษ์ และองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปากพลี หลังจากนั้น ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 200 ชุด ไปให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งก่อน แล้วจึงนัดวันไปรับแบบสอบถามคืน ผู้ศึกษาได้ติดตามรวบรวมแบบสอบถามคืน ได้แบบสอบถาม จำนวน 200 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำแบบสอบถามมาจัดหมวดหมู่ และทำการวิเคราะห์ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และผ่านการตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS: Statistic Package for Social Science) หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จแล้ว จะทำการแปลผลข้อมูลผลการศึกษาเชิงพรรณนา โดยสถิติที่ใช้ในการศึกษา มีดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) ซึ่งเป็นค่าสัดส่วนแสดงถึงความหนักเบาของข้อสนเทศเมื่อเทียบกับจำนวนเต็ม ใช้ในการวิเคราะห์ข้อคำถามในแบบสอบถาม ทั้ง 4 ส่วน
2. ค่าเฉลี่ยหรือมัธยฐานเลขคณิต (Mean) เป็นค่าที่บอกน้ำหนักกลางของข้อมูลทั้งหมด ใช้วิเคราะห์ข้อคำถามในแบบสอบถามส่วนที่ 2, 3 และ 4

การแปลผลคะแนน

เกณฑ์ของค่าเฉลี่ยจากคะแนนที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็นระดับได้โดยคิดคำนวณจากค่าพิสัย

$$\text{พิสัย} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\begin{aligned}\text{แทนค่าได้} &= \frac{5-1}{5} = \frac{4}{5} \\ &= 0.80\end{aligned}$$

แต่ละช่วงชั้นห่างกัน = 0.80 คะแนน

ซึ่งสามารถกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์การดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ปัญหา อุปสรรคการดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ และแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ จากคะแนนเฉลี่ยได้ 5 ระดับ ดังนี้

4.21 – 5.00 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ/ ปัญหา อุปสรรค/ ความคิดเห็น ในระดับมากที่สุด

3.41 – 4.20 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ/ ปัญหา อุปสรรค/ ความคิดเห็น ในระดับมาก

2.61 – 3.40 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ/ ปัญหา อุปสรรค/ ความคิดเห็น ในระดับปานกลาง

1.81 – 2.60 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ/ ปัญหา อุปสรรค/ ความคิดเห็น ในระดับน้อย

1.00 – 1.80 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ/ ปัญหา อุปสรรค/ ความคิดเห็น ในระดับน้อยที่สุด

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นค่าที่บอกว่าบรรดาข้อมูลทั้งหมดนั้น มีการกระจายห่างจากค่าเฉลี่ยหรือมัธยฐานเพียงไร ใช้ในการวิเคราะห์ข้อคำถามในแบบสอบถามส่วนที่ 2, 3 และ 4

4. ค่า t – test ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากร หรือตัวแปร 2 กลุ่ม

5. ค่า F – test โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One Way Analysis of Variance ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป ที่กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยวิธีเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé)

การนำเสนอข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก” ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางแสดงข้อมูล และการอธิบายเชิงพรรณนา โดยนำเสนอข้อมูลดังรายละเอียดในบทต่อไป